

7. marts 2017

Styrkelse af skoleparathed hos kommende skolestartere

Byrådet besluttede i forbindelse med budgetforlig, 2017, at *"Det skal undersøges, hvordan kommunen kan styrke screeningen af førskolebørn i daginstitutionerne med henblik på at styrke elevernes skoleparathed i allerede igangværende projekter – herunder et særligt fokus på børnenes sociale kompetencer"*.

Med dette notat gives en kort beskrivelse af allerede igangværende skoleforberedende initiativer samt en beskrivelse af data som indsamles i forbindelse med initiativerne.

	SKOLEFORBEREDENDE AKTIVITETER
Beskrivelse af aktiviteten	<p>Byrådet har i forbindelse med budgetforliget for 2015 afsat en pulje til udvikling af daginstitutioner til forberedelse af skoleparathed. Udvikling og kvalificering af skoleforberedende aktiviteter i børnehaven er endvidere et mål for budget 2017 jf. "Budget – Mål og rammer".</p> <p>Den 16. marts 2015 tiltrådte Børne- og Undervisningsudvalget oplæg til udvikling og kvalificering af skoleforberedende aktiviteter i børnehaver og sfo. Den skoleforberedende indsats starter i børnehaven og forsætter i sfo'en i perioden fra 1. april og frem til skolestart.</p> <p>Målet med arbejdet er, i overensstemmelse med budgettets resultatkrav, at de skoleforberedende aktiviteter i børnehaven udvikles, kvalificeres og tilpasses den skole, som børnene møder i børnehaveklassen – bl.a. set i lyset af folkeskolereformen.</p> <p>Det skoleforberedende arbejde henter inspiration til arbejdet med læringsmål i Vejledning om læringsmålstyret undervisning i folkeskolen, for på den måde at bygge bro til folkeskolereformens arbejde med målstyret undervisning, hvor der sættes fokus på hvad Børnene skal lære frem for hvad de skal lave.</p> <p>Med henblik på udvikling og kvalificering af skoleforberedende aktiviteter i børnehaven og sfo'en, sættes der læringsmål for børnene, som sætter fokus på det vi ønsker at børnene skal lære og udvikle frem mod skolestart. Læringsmålene og arbejdet med at nå målene tager afsæt i temaerne fra den pædagogiske læreplan og i pædagoger, børnehaveklasseledere og forældres erfaringer om, hvad der godt for børnene for at kunne for at få en god skolestart.</p> <p>I alle institutioner arbejdes der med det skoleforberedende arbejde i "skolegrupper" med udgangspunkt i</p> <ul style="list-style-type: none">• tydelige mål der omsættes i en årsplan• medarbejdernes ledelse og facilitering af læring• evaluering af den læring der er fundet sted for gruppen <p>Der er foreløbig udarbejdet en treårig plan for arbejdet, inkl. kompetenceudvikling, fra 2015 til 2017. Det er dog vurderingen at der er behov for fortsat at have målrettet fokus på udviklingen af arbejdet med de skoleforberedende aktiviteter.</p>

Data	<p>Med i udgangspunkt i de skoleforberedende aktiviteter indhenter daginstitutionerne på forskellig vis data om børns læring og skoleparathed. Det kan fx være om børnenes samarbejdsevne, evne til at tage initiativ, evne til at modtage kollektive beskeder, evne til håndtere konflikter, evne til at vente på tur, empati, kendskab til sig selv og sin familie, sproglig forståelse og kendskab til ord og begreber, tal- og mængdeforståelse, viden om former og farver, motorik og evne til at undres og fordybes.</p> <p>Eksempler på metoder til dataindsamling kan fx være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VØL (Hvad ved jeg, hvad ønsker jeg at vide og hvad har jeg lært) • Udviklingsskemaer • Børns egne fortællinger • Video • Praksisfortællinger • Ugentlige møder hvor børnenes læring drøftes • Løbende iagttagelser • Logbog
-------------	---

OVERGANGE FRA DAGTILBUD TIL SKOLE	
Beskrivelse af aktiviteten	<p>Børne- og Undervisningsudvalget vedtog den 16. marts 2015 Retningslinjer for overgangen mellem dagtilbud og skole. Retningslinjerne beskriver de aktiviteter som alle dagtilbud og skoler i Ishøj Kommune skal arbejde med i forbindelse med overgangen. Skole og dagtilbud i et distrikt er velkommen til, at supplere med flere tiltag ud over den standard, som retningslinjerne sætter.</p> <p>Formålet med retningslinjerne er at medvirke til, at alle børn, der begynder i kommunens skolefritidsordning (sfo) og børnehaveklasse i Ishøj Kommune, kan forbinde overgangen med tryghed, forudsigelighed, nysgerrighed og anerkendelse. Retningslinjerne har fokus på pædagogiske, praktiske og organisatoriske forhold i forbindelse med overgangen.</p>
Data	<p>Til retningslinjerne hører to udviklingsskemaer med fokus på det enkelte barns kompetencer. Udviklingsskemaerne udarbejdes af pædagogerne der er omkring barnet og bruges i samtaler med forældrene omkring barnets skolestart.</p> <p>I forbindelse med udviklingsskema 1 vurderes børnenes kompetencer med udgangspunkt i de 6 læreplanstemaer: sprog, krop og bevægelse, alsidig udvikling, sociale kompetencer, kulturelle udtryksformer og værdier, natur og naturfænomener. Under hvert tema vurderes barnet ud fra en række kriterier.</p> <p>I skema 2, som videregives til skolen med forældrenes samtykke, beskrives hvilke læringsmål og opmærksomhedspunkter, der har været i fokus i året før skolestart.</p> <p>Særligt for børn med særlige behov der har tilknyttet støttepædagog Hvis et barn har tilknyttet en støttepædagog arbejder støttepædagogerne på grundlag af en handleplan, hvor der sættes mål for barnets udvikling med angivelse af tegn, således man kan se og høre, at man er på vej til målene og der evalueres på om målene er nået.</p> <p>Inden barnet begynder i skole laver støttepædagogen i samarbejde med dagtilbudet en statusrapport, som formidles ved det almindelig overgangsmøde mellem dagtilbud og skole, hvor støttepædagogen deltager.</p>

SPROGVURDERINGER AF BØRN I DAGTILBUD

Beskrivelse af aktiviteten/data

Alle 3-årige børn i kommunes dagtilbud

Alle 3-årige børn i Ishøj Kommune bliver screenet med sprogvurderingsmaterialet Sprogvurdering.dk. Screeningen udføres i perioden, hvor barnet er mellem 2,10 år og 3,4 år gammelt, og resultatet falder i tre kategorier: generel, fokuseret og særlig indsats. Etnisk danske børn bliver screenet af stuepædagogen/den sprogsvarlige pædagog og tosprogede børn screenes af sprogpædagoger fra det kommunale sprogkorps.

Alt efter hvilken kategori screeningen viser hos det enkelte barn tilrettelægges den sprogstimulerende indsats.

Screeningerne af de tosprogede børn danner grundlag for en individuel handleplan, som bliver udarbejdet i samarbejde med forældre og personale i dagtilbud. Handleplanen sætter mål for barnets andetsprogsudvikling og anviser sprogpædagogiske metoder til at fremme denne udvikling, som stuens pædagoger skal arbejde efter det kommende år.

Da Sprogvurdering udgår, er der nedsat en arbejdsgruppe under CDS, som har til opgave at komme med forslag til køb af et nyt materiale.

4årige tosprogede børn

Efter et år bliver den individuelle handleplan evalueret ved en 4-års screening ud fra materialet Medina.

5årige tosprogede børn

Tosprogede 5årige skolestartere bliver sprogvurderet med udgangspunkt i to materialer:

- ”Medina”, der vurderer kommunikation, sproglig analyse og helhedsvurdering ud fra følgende delområder initiativ, forståelse, udtale, ordforråd, bøjningsform, syntaks, fluency, ekspressivt og forståelse.
- ”Vis, hvad du kan”, der vurderer ordforråd for kommende skolestartere og lytteforståelse i forhold til oplæst tekst fortællekompetencer.

SÆRLIGE FORLØB FOR DE SPROGLIGT SVAGESTE TOSPROGEDE SKOLESTARTERE

Beskrivelse af aktiviteten

Hvis det 4årige tosprogede barn vurderes til at være forsinket i sin andetsprogsudvikling, vil Sprogkorpset efter aftale med forældre og personalet i dagtilbud tilrettelægge og varetage en særlig indsats for at styrke barnets kompetencer i dansk som andetsprog. Indsatsen vil være organiseret i sproggrupper i de enkelte dagtilbud eller i et forløb i en af de to kommunale Sprogspiregrupper. Sproggrupperne arbejder ud fra det enkelte barns handleplan. Sproggrupperne sammensættes ud fra fællesnævne i gruppens udviklingsbehov inden for andetsprogstilgelsen.

Der er fra september 2017 to kommunale sprogspiregrupper, som geografisk er placeret på Gildbroskolen og Strandgårdskolen. I 2016/17 har i alt syv dagtilbud tilsammen haft 30 børn i et forløb i en sprogspiregruppe. Formålet er at give et intensivt sprogligt skub inden skolestart til de sprogligt svageste tosprogede skolestartere. Gennem et gruppeforløb i Sprogspirene får børnene også mulighed for at finde sig til rette i nye fællesskaber med nye børn og nye voksne. I Sprogspirer-

Data	ne får de endvidere individuel støtte til at være mere modig og opleve tillid i et nyt miljø, der motiverer dem til at være sprogligt aktive.
	Hvert barn, der går i Sprogspirerne, bliver individuelt udvalgt til et forløb i Sprogspirerne. Dette sker, hvis deres sprogvurdering som 4-årig viser, at de har et behov for en særlig sproglig indsats. Efter forløbet sprogvurderes børnene igen, hvorfor barnets individuelle progression kan aflæses. Resultaterne af barnets tosprogsvurderinger indgår i overleveringsmaterialet til skolerne.

AFRIKATUREN	
Beskrivelse af aktiviteten	<p>”Afrikaturen” er en struktureret leg i kommunens dagtilbud, som varetages i et samarbejde med pædagoger og sundhedsplejersker. Afrikaturen danner rammen om observationer af børns motorik, samspil og trivsel. Børn er mellem 4 og 4,3 år.</p> <p>Formålet med Afrikaturen er at sikre en tidlig identifikation af børn, som har behov for en særlig indsats på grund af motoriske udfordringer, overvægt eller udfordringer i relation til deres trivsel og samspil med andre.</p>
Data	I forbindelse med hver Afrikatur registreres børnenes højde, vægt, motorik og BMI i sundhedsplejens elektroniske journal. Disse data følger barnet ind i skolen og følges op med en indskolingsundersøgelse.

SPROGVURDERING VED START AF BØRNEHAVEKLASSEN	
Beskrivelse af aktiviteten	<p>Alle børn bliver sprogvurderet ved start af børnehaveklasse. Sprogvurderingens resultater anvendes til at tilrettelægge differentieret undervisning for eleverne i børnehaveklassen. På den måde følges elevernes udvikling på skoleniveau.</p> <p>I Ishøj Kommune danner sprogvurderingen endvidere grundlag for at skabe en ”røde tråd” i sprogarbejdet fra dagtilbud til skole. Det foregår blandt andet ved at dansk som andetsprogs konsulent og læse-skrivekonsulent holder et årligt møde med dagtilbudsledelserne om resultaterne af deres børns sprogvurderinger. Drøftelserne herfra indgår i dagtilbuddenes vurdering af egen praksis omkring sprogarbejdet.</p>
Data	<ul style="list-style-type: none"> Talehørekonsulenterne har udarbejdet et materiale, der sprogvurderer følgende delområder: sprogforståelse og sprogligt indhold, ordforråd, rimeevne, sætningsspændvidde, talspændvidde, sproglig opbygning og initiativ, fonologi. Talehørekonsulenterne udfører sprogvurderingerne. Bogstavprøve 1 (Hogrefe) tages af børnehaveklasselederne i ugerne 36/37.